

**R. P. Georgii de Rhodes Avenionensis S. J. disputationum
theologiae scholasticae tomus ...**

Rhodes, Georges de

Lugduni, 1661

Sectio II. De Circuminseßione Diuinarum Personarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81987](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81987)

video, & facis inutiliter, quia vtrumque sine incommodo dici potest, non enim est absurdum dicere, quod missio est processio aeterna connotans talem effectum externum, vel quod est productio effectus externi noui connotans processionem aeternam.

Solutio
secunda.

Ad secundam Resp. dona naturalia non sufficere ad missionem personae diuinæ iuxta vulgarem modum loquendi Doctorum, qui volunt tunc solum personam diuinam mitti, quando manifestatur eius praesentia per effectum supernaturalem, imò (vt statim dicam) missio visibilis quando fit per solum effectum naturalem semper habet adiunctum effectum aliquem inuisibilem gratiae sanctificantis sine qua nunquam esse solet missio inuisibilis, vel certe sine ordine ad illam.

Solutio
tertia.

Ad tertiam Resp. personas diuinæ omnes posse dari, solas autem personas productas mitti. Si Pater aeternus esset incarnatus, non esset missus ratione personae, sed solum per communicationem idiomaticam, ratione naturae assumptae; apud Isaiam quando dicitur Spiritus Sanctus misisse Filium, sermo est de Christo vt homines, non de illo vt Deo.

§. III.

Quid sit missio tum visibilis, tum inuisibilis.

Quid illa
sit.

Missionem diuinarum personarum Scolastici communiter asserunt, aliam esse visibilem, aliam esse inuisibilem: illa fit per effectum aliquem externum qui sensu percipitur, qualis fuit apparitio columbae in baptismo Christi, linguae igneae super Apostolos lapsae in Pentecoste: Altera vero missio appellatur, quae fit per effectum aliquem purè spiritualem, qualis est gratia habitualis.

Prima
difficultas.

Ratio ergo dubit. primò est, quia non apparet, quomodo quoties infunditur animae iusti gratia sanctificans detur aut mittatur Spiritus Sanctus, aut etiam tota Trinitas, quia per illum effectum persona diuina non est nouo modo praesens, quo posito Deus non esset praesens animae iusti, si non esset vbique per immensitatem, sed si Deus non esset immensus posito dono gratiae non esset praesens animae iusti, quia gratia non est vnio nisi affectiua, quae tota esse potest inter absentes, vel si velis, est vnio cum Deo, vt obiecto cognito, & amato, quae non exigit neque infert physicam praesentiam, ergo, &c.

Secunda.

Secundò, videtur omnino quod missio inuisibilis fieri non potest sine dono gratiae, ita vt per solam condonationem peccati Spiritus Sanctus mittatur, & veniat in animam, quia omnis missio nouum aliquem exigit effectum, hic nullus erit effectus nouus, ergo non potest esse missio posita illa solà extrinsecà condonatione sine infusione gratiae.

Tertia.

Tertiò, apparitio differt à missione, sed missio purè visibilis est solum apparitio, ergo si fit purè visibilis non erit apparitio.

Conclusio.

Dico tertiò, nunquam infunditur de nouo gratia sanctificans animae iusti, neque augetur quin verè ac propriè mittatur, & de nouo veniat in eam persona ipsa Spiritus Sancti, ita docent communiter Scholastici & probabitur fusiùs prima secunda.

Scriptura.

Primò ex pluribus scripturis, qui manet in charitate, in Deo manet, & Deus in eo: accipietis virtutem superuenientis Spiritus Sancti in vos: membra vestra templum sunt Spiritus Sancti qui in vobis habitat.

Secundò, eximia sunt eam in rem Patrum testimonia, Cyrilli, Athanasij, Augusti, Ambrosij, vide Ruiz. disp. 108. sect. 1. Mihi afferenda videtur solida ratio, quae clare pateat quomodo absque metaphora vlla, verè ac propriè diuina persona Spiritus Sancti dicatur mitti & dari posita gratia, ita vt nouo

modo sit praesens animae. Videtur autem illa vera ratio, quia si posita gratia ita perfectè inclinatur persona Spiritus Sancti ad praesentiam cum anima iusti, vt si non esset vbique, quaereret omnino illius realem praesentiam, certè per gratiam mittitur & datur animae iusti Spiritus Sanctus, & non sola eius dona, sed amor gratiae comes ita inclinatur amantem ad praesentiam dilecti, vt quantum potest illam quaerat, & in illam feratur, ergo persona diuina verè mittitur, & datur per gratiam, cum inclinetur per eam Spiritus Sanctus ad perfectissimam praesentiam. Deinde tunc datur animae persona Spiritus Sancti, quando Spiritum Sanctum anima possidet, sed per gratiam datur ei nouo titulo, vt Pater, vt Dux, vt Sponsus, ergo datur eis, &c. Vnde

Ratio.

Ad primam patet quomodo tota Trinitas, & speciatim persona Spiritus Sancti praesens esse incipiat animae iusti, non tantum vnione affectiua, vel etiam vt obiectum cognitum, & amatum, sed propter inclinationem praesentiae quam amor tribuit Spiritui Sancto.

Dubitatio
nes solut.

Ad secundam Resp. personam diuinam posse mitti, & donari per solam condonationem peccati sine vlla infusione physica gratiae, quia sufficit ad missionem, mutatio moralis vt fusiùs dictum est in tract. de poenit.

Ad tertiam Resp. apparitionem personae diuinæ vt praesentis non differre ab eius missione, si ei accedat processio personae productae, vnde fateor posse fieri missionem purè visibilem sine missione inuisibili, qualis sine dubio fuit apparitio columbae in baptismo Christi, cui nulla de nouo collata est gratia. Fateor tamen quod in alijs casibus nunquam est facta missio visibilis, quin coniunctam habuerit missionem inuisibilem, cuius etiam signum fuit. Reliqua quae de vtraque missione quaeri solent facilia sunt, & ferè quaestiones sunt de solo nomine.

SECTIO II.

De circuminsessione diuinarum personarum.

S. Thom. quæst. 42. art. 5.

Sic video appellari communiter à Theologis mutua immantentiam, inhabitationem, & praesentiam vnus personae diuinæ in alijs duabus, quam Dionys. c. 2. de diuin. nominib. vocat personarum aliarum in alijs omnino coniunctam & nullam cum parte confusam mansionem & sedem. & Damasc. l. 1. fidei c. 19. immantentiam & stabilitatem hypostaton inuicem, nam ipsae inseparatae, & inabscedentes sunt ab inuicem, inconfusam habentes circuitiōnem, non quod commiscerentur, aut confundantur, sed inuicem inhabitentur. De hac video quaeri breuiter posse duo, an sit, & quid sit, mutua illa personarum diuinarum in alijs inhabitatio.

Eius signi-
ficatio.

§. I.

Existencia circuminsessionis inter diuinas personas.

Id est vtrum verè dici possit quod Pater sit & habitet in Filio, ac Spiritu Sancto, Filius in Patre, ac Spiritu Sancto, Spiritus Sanctus in Patre, & Filio.

Prima dubi-
tatio.

Ratio dubitandi est primò, quia non potest vna persona diuina esse in alia, v.g. Pater in Filio, quin dicatur Deus esse in Deo, & Pater in Patre, sed dici non potest vtrumque illud, ergo vna persona non est in alia. Prob. maior, quia Pater qui est in Filio, est Deus, & Filius similiter Deus est, ergo si Pater est in Filio, Deus est in Deo, similiter si Filius est in Patre, omne quod est in Filio est in Patre, sed Pater est in Filio, ergo Pater in Patre.

Secundò,

Secunda Secundò, quidquid est in Patre, identificatur cum Patre, sed per te Filius & proprietates omnes Filij sunt in Patre, ergo illæ identificantur cum Patre, atque adeò Filius non distinguitur à Patre.

Tertia. Tertiò mutua illa immanentia vel est solùm præsentia localis, vel est processio personæ vnius ab alia, vel est personarum identitas cum essentia: non primum, alioqui Deus etiam & creaturæ haberent immanentiam huiusmodi: non secundum, quia id à quo procedit aliud non manet in eo quod ab eo procedit, alioqui diceretur intellectus manere in sua intellectiōe: non tertium, quia si propter identitatem essentia vna persona est in alia, sequitur quod essentia est in essentia. Imò ratione illius, persona vna non est in alia ratione cuius est idem cum alia, sed ratione essentia persona vna idem est cum alia, ergo persona vna non est cum alia propter identitatem essentia.

Assertio. Dico primò certum ex fide omninò esse, quod personæ diuinæ ita sunt in se mutuo, vt vna sit in alijs duabus, & duæ in vna.

Scriptura. Primò, sic habetur ex scripturis, non creditis quia ego in Patre, & Pater in me est: Pater in me manens ipse facit opera: Superfluum est alia referre cum nihil crebrius occurrat quàm immanentia illa & inhabitatio, vngenitus in sinu Patris, in quo inhabitat plenitudo diuinitatis corporaliter. Sanctorum Patrum testimonia plurima & selectissima dabit Ruiz disp. 107. sect. 2.

Triplex ratio. Secundò, rationem affert triplicem S. Thomas, prima & præcipua illa est; quæ ducitur ex naturæ identitate, quæ vtuntur communiter Patres. Imò quod caput est ipse Christus, Ioannis 10. vt probet quod dixerat: Ego & Pater vnum sumus, statim addit, ego in Patre, & Pater in me est, & Ioan. 17. Vt omnes vnum sint sicut nos vnum sumus, tu in me, & ego in te. Et argumentatio euidens est, quia Pater est in sua essentia, & Filius in sua item essentia, sed eadem est Patris, & Filij essentia, ergo Pater est in Filio, & Filius in Patre. Secunda ratio S. Thom. petitur ex correlatione personarum suarum vna definitur per alteram, atque adeò est in altera quæ ratio esset difficilis nisi præsupponeret priorem de naturæ identitate. Sicut & tertia quæ petitur ex eo quod actus immanentes intellectus & voluntatis verbum scilicet, & amor manent in principio à quo sunt, quod sanè verum est, sed nemo dixerit intellectum & voluntatem manere in Verbo, & amore. Sola igitur est naturæ vnitas quæ hanc probat efficaciter mutuam immanentiam.

Solutio dubitatorium. Ad primam Resp. requiri necessariò distinctionem aliquam inter ea quæ habent hanc immanentiam, vnde dici non posse quod Deus sit in Deo, etiam si Deus Pater sit in Deo Filio, dici multò minus potest, quod Pater in Patre sit ex defectu distinctionis.

Ad Secundam Resp. falsum esse quod omnia quæ sunt in Patre, per præsentiam & immanentiam identificentur cum Patre. Circuminfessio enim hæc præsentia solùm est personæ vnius cum altera cum sola essentia vnitate vt constabit statim, vbi etiam patebit responsio ad tertiam.

§. II.

Quid sit & in quo fundetur circuminfessio personarum.

Circuminfessionem hanc quam exposui, putant aliqui cum Aureolo non esse aliud formaliter quàm personarum identitatem perfectissimam in natura: alij cum Scoto putant illam esse localem

præsentiam ratione immenfitatis: alij vtramque unguunt & præsentiam & identitatem, quæ vt vides leuissima quæstio est.

Ratio tamen dubit. esse primò potest, quia in eo formaliter consistit circuminfessio quo posito sublati per intellectum omnibus alijs vna persona est in alia, sed posita solà naturæ identitate, sublatâ etiam immenfitate per intellectum vna persona est in alia, ergo, &c.

Secundò, Christus per solam naturæ vnitate explicat illam immanentiam, nam vbi dixit, ego & Pater vnum sumus, explicat statim dicens: Ego in Patre, & Pater in me est, quæ videtur esse mens Hilarij lib. 3. de Trinit. Vbi docet quod Patrem esse in Filio, non aliud est quàm hoc esse in Filio quod est in Patre. & 1. 7. docet Patrem esse in Filio, non per coniunctionem sed per naturæ vnitate similitudinem, dum non aliud ex Deo quàm Deus nascitur.

Tertiò, etiam sublatâ vnitate naturæ, & posita solâ immenfitate personarum oportet vt vna sit in alia cum omnes vbique sint.

Dico secundò, circuminfessio diuinarum personarum formaliter non est vnitas personarum in essentia diuina, sed est formaliter præsentia localis intima & inseparabilis totius personæ ab alia tota, fundata tùm in vnitate naturæ, tùm in earum immenfitate.

Ratio est, quia in eo formaliter non consistit circuminfessio per quod illa probatur, tanquam per fundamentum, sed illa probatur per naturæ vnitate, vt ostendi supra: imò Christus vnitate naturæ probat ex immanentia, ego & Pater vnum sumus, ego in Patre, &c. Vnde formalitates illæ omninò diuersæ sunt, vnā esse in tribus personis naturam, & illas sibi esse inuicē inseparabiliter præsentem, tametsi rectè vna formalitas probet aliam. Imò Patres circuminfessionem quoties definiunt, eam per solam explicant localem præsentiam, v. gr. Cyrillus vocat immisionem reciprocam, Damasc. l. 1. c. 11. Localem indistinctionem & indistantiam. Dionys. c. 2. de diuin. nominib. coniunctam mansiōem & sedem.

Secundò, præcisâ per intellectum naturæ vnitate personalitates diuinæ sunt in se mutuo cum habeant immensum vbi, atque adeò vbi est vna ibi etiam necessariò alia sit, omnino inseparabiliter cum necessariò singulæ totum occupent spatium possibile, igitur immanentia non est formaliter naturæ vnitas per quam illa tamen sufficienter probatur. Sed neque solùm est immenfitas, quia sublatâ immenfitate, manente autem naturæ vnitate maneret concatenatio illa mutua, & inhabitatio reciproca, quæ optimè propterea dicitur esse localis, intima, & inseparabilis præsentia personarum diuinarum fundata tùm in naturæ identitate, tùm in immenfitate.

Ad primam Resp. conced. quod sublati omnibus alijs, & posita vnitate naturæ vna persona est in altera concomitanter aut potiùs consequenter, eo quod rectè sequatur immanentia ex consubstantialitate, sed nego quod formaliter vnum sit aliud vt ostendi.

Ad secundam Resp. probari à Christo naturæ vnitate, ex immanentia, vnde sequitur quod vna formaliter non est altera, & eo modo intelligi debet Hilarius rectè inferens vnā ex altera, sed non confundens vtramque.

Ad tertiam Resp. quod posita necessariâ immenfitate sequitur immanentia, sed quia illa etiam necessaria immenfitas in naturæ vnitate fundata est, sequitur quod naturæ identitas semper fundat circuminfessionem.

Ex quibus difficile non est colligere, quod personæ diuinæ ita sunt in se mutuo, secundum se totas, tatis

ut verè relatio vna sit in altera, tùm ratione identitatis in natura cui vnità sunt, tùm ratione omni præsentia localis.

Hactenus de Deo dixi, & nihil dixi. Dixi videlicet Deum infinitè magnum, infinitè pulchrum, infinitè sapientem, bonum, potentem, prouidentem quomodo autem tantam magnitudinem tanta breuitas comprehendere, tantam pulchritudinem caligo tam obfcura exponere, tantam sapientiam tanta incertitia

eloqui potuit, sed satis tamen imò quàm satis dicta hæc sint quia in hoc speculo & ænigmatè satis nihilominus lucis splendet vnde perspicere ac concludere quisque possit, quanti æstimare deceat, admirari, laudare, amare summum illud magnum, mirabile illud pulchrum, splendidissimum illud sapiens, iucundissimum illud bonum, in quo omnia bona, sine quo nihil bonum, illud æstima, illud admirare, illud adorare, illud ama, hoc est mi lector omne bonum.

CORONA DOXOLOGICA, DEO VNI ET TRINO.

DISPUTATIONIBVS autem sex illis Theologicis de Deo non iniucundam opinor subiungam coronidem si lectori meo facilem methodum tradidero, quam tenere quotidie fortassè poterit ut Deum vnum & Trinum perfectissimo modo colat & sanctissimæ Trinitati tributum persoluat piissimæ Doxologiæ. In qua cogitanda sunt aliqua, & alia dicenda.

Colliges verò ante omnia ut poteris attentissimè potentias omnes animæ tuæ, obijciens oculis mentis sanctissimam Trinitatem septam radijs infinitæ gloriæ quam Angelici omnes spiritus plenissimè intuentes mirantur, adorant, laudant, amant toto voluntatis impetu ardentissimè, & nihilum suum considerantes ac protestantes ante thronum Dei sui, hoc vno se beatos putant, quod primo illi ac supremo enti, particulam aliquam gloriæ illius possint rependere, quam in principio & nunc & semper sanctissima Trinitas ipsa sibi tribuit.

Sequatur sub inde fidei actus feruentissimus, quo persuasum omnino habeas Deum esse infinitè magnum, *magnus & non habet finem*: esse infinitè pulchrum, *vbi es pulcherrimè quem desidero*: esse infinitè sapientem, *apud ipsum est sapientia*: infinitè bonum, *quam bonus Israël Deus*: infinitè potentem, *Quis? enim loquetur potentias Domini, auditas faciet omnes laudes eius*: infinitè prouidentem, *tua pater sapientia gubernat omnia, regem regum & Dominum denominantiū, qui Baltheum regum dissoluit, & præcingit funere renes eorum*: infinitè beatum, *suis temporibus ostendet beatus, & solus potens*: primū principium & causam à qua omnia sunt, finem vltimum ad quē redeunt omnia, *ego sum A, & Ω primus & nouissimus*: sic paratus progredere ad concinendam hanc Deo tuo laudationem corde attento, demissis oculis, genibus flexis, confociatus Angelorum choris.

Componitur igitur corona hæc ex decem Decadibus quarum singulæ vnum Dei attributum, cum omnibus Angelicis spiritibus admirentur, laudent, adorent. In qualibet verò Decade vnum propone animo Dei attributum, & vnum ordinem Angelicum cum quo illud admireris, adores, laudes. In prima Deum infinitè magnum cum ordine Angelorum. In secunda Deum infinitè pulchrum cum Archangelis. In tertia Deum infinitè sapientem cum Principatibus. In quarta Deum infinitè bonum cum Virtutibus. In quinta Deum infinitè potentem cum Potestatibus. In sexta Deum infinitè prouidentem cum Dominationibus. In septima Deum infinitum dominatorem & Regē Regum, cum Thronis. In octaua Deum infinitè beatū cum Cherubinis. In nona Deum rerum omnium principium & causam cum Seraphinis. In decima Deum vltimum: omnium rerum finem cum omnibus simul spiritibus cœlestibus. Scopus autem sit centies Deum admirari, adorare, laudare, eodem feruore, reuerentiâ eadem, eodem animo quo spiritus cœlestes attributa illa cognoscentes admirantur, adorant, laudant. Exo rdiū autem precationis sit. *Laudemus Dominum quem laudant Angeli,*

quem Cherubim & Seraphim, Sanctus, Sanctus, Sanctus proclamant. Deinde in maiore globulo primæ Decadis. Te Deum Patrem ingenitum, te Filium unigenitum, te Spiritum Sanctum paracletum toto corde, & ore confitemur laudamus atque benedicimus tibi gloria in sæcula, cum omnibus Angelis qui non cessant clamare quotidie Sanctus, Sanctus, Sanctus plena est omnis terra maiestatis gloriæ tuæ, ô Deus infinitè magne, tum per decem globulos minores, Gloria Patri, & Filio, & Spiritui Sancto. Vni Deo infinitè magno sicut erat in principio, & nunc, & semper & in sæcula sæculorum. Amen. Gloria Patri, & Filio, &c. in maiori globulo, 2. Decadis. Te Deum Patrem ingenitum, &c. Cum omnibus Archangelis qui non cessant clamare quotidie Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabahot, ô Deus infinitè pulcher. Gloria Patri, &c. Vni Deo infinitè pulchro. In tertia cum omnibus Principatibus &c. ô Deus infinitè sapiens, &c. Gloria Patri, &c. Vni Deo infinitè sapienti. In quarta cum omnibus virtutibus, ô Deus infinitè bone Vni Deo infinitè bono. In quinta cum omnibus Potestatibus, ô Deus infinitè potens, Vni Deo infinitè potenti. In sexta cum omnibus Dominationibus, ô Deus infinitè providens. In septima cum omnibus Thronis, ô Deus rex regum & Domine dominantium, Vni Deo regi regum & Domino dominantium. In octava cum omnibus Cherubinis, ô Deus infinitè beate, Vni Deo infinitè beato. In nona cum omnibus Seraphinis, ô Deus rerum omnium principium & causa, Vni Deo rerum omnium primo principio & causa. In decima cum omnibus spiritibus cælestibus qui non cessant, &c. ô Deus rerum omnium finis ultime, Vni Deo rerum omnium fini simpliciter ultimo. Sic quotidie Deum centies adorando admirando laudando cum beatis spiritibus, initium illud erit tibi beatitudinis in via, & via etiam ad æternam beatitudinem.

PRIVILEGE DV ROY.

OVYS PAR LA GRACE DE DIEV, ROY DE FRANCE, ET DE NAVARRE ; A nos Amez & feaux Conseillers les Gens tenans nos Cours de Parlement , Baillifs , Seneschaux , Preuosts , leurs Lieutenans , & tous autres Nos Iusticiers & Officiers qu'il appartient , SALVT ; Nostre tres-cher & bien Amé CLAUDE PROST , Marchand Libraire en Nostre bonne Ville de Lyon , Nous a fait dire & remontrer qu'il a recouuert vn Liure intitulé , *Theologia Scholastica , Tomis duobus digesta , Tractatibus duodecim disputata , authore R.P. GEORGIO DE RHODES Auenionense à Societatis IESV* , lequel comme tres-veille & profitable , il desire donner au public , & nous a tres-humblement supplié luy oſtroyer Nos Lettres à ce necessaires. A CES CAUSES Nous auons permis & permettons audit Suppliant , d'Imprimer , ou faire Imprimer ledit Liure cy dessus intitulé , en tel volume & caractere , & par tel Libraire & Imprimeur que bon luy semblera : Et iceluy faire exposer en vente & distribuer pendant le temps & espace de *Dix Années* , à commencer du iour qu'il aura esté acheué d'Imprimer. Deffendons à tous autres Imprimeurs & Libraires , & autres personnes de quelque qualité & condition qu'ils soyent , d'imprimer , ou faire imprimer , ny mettre en vente ledit Liure pendant ledit temps , sans le consentement dudit Exposant , ou des ayants charge de luy , sur peine de confiscation des exemplaires & de deux mil liures d'amande , applicable moytié à Nous , & l'autre moytié audit Exposant , & de tous les despens dommages & Interests , à la charge de mettre deux Exemplaires dans Nostre Bibliothèque publique , vne en celle de nostre Chasteau du Louure , & vne en celle de nostre tres-cher feal le Sieur Seguier , Cheualier , Chancelier de France. SI VOVS MANDONS que du contenu en ces presentes vous fassiez iouyr ledit Exposant plainement , paisiblement , faisant cesser tous troubles , & empeschemens au contraire , sans qu'il soit besoin d'autre signification de cesdites presentes que d'en mettre vn extrait au commencement , ou à la fin dudit Liure ; Et d'autant que desdites presentes en pourroit auoir besoin en diuers lieux , Nous voulons qu'aux coppies deuëment collationées par l'un de nos Amez & Feaux Conseillers Secretaires , soy soit adiourée comme à l'original. MANDONS au premier nostre Huissier ou Sergent , sur ce requis , faire pour l'exécution des presentes tous exploits requis & necessaires : CAR TEL est nostre plaisir. DONNE' à Paris le quinzième iour de May , l'an de grace Mil six cent soixante , & de Nostre Regne le dix-huitième.

Par le Roy en son Conseil.

Signé C E B E R E T.

Acheué d'Imprimer pour la premiere fois,
le 7. Ianuier 1661.

THEOLOGIAE